

دبیر نخستین جشنواره بین‌المللی فیلم «حوا» در گفت‌وگو با «ایران» مطرح کرد ارتقای تولیدات، با راه‌اندازی اتحادیه جهانی فیلمسازان حوزه خانواده

گفت‌وگو

گروه فرهنگی / نخستین جشنواره بین‌المللی فیلم «حوا» که روز گذشته آغاز به کار کرد تا جمعه ۲۳ تیرماه ادامه دارد. این رویداد با نمایش آثاری در بخش‌های ملی و بین‌الملل و قالب‌های فیلم بلند سینمایی، فیلم کوتاه داستانی و فیلم مستند در تلاش برای ارتقای جایگاه زنان و تحکیم بنیان خانواده در سینماست. در این دوره از جشنواره ۱۲ فیلم بلند، ۱۲ مستند و ۱۵ فیلم کوتاه حضور دارند و با نمایش آثار در سینما فرهنگ تهران، در ۱۲ استان دیگر هم به صورت هم‌زمان پیگیری می‌شود. مهدیه سادات محصور دبیر نخستین جشنواره بین‌المللی فیلم حوا در گفت‌وگو با «ایران» این رویداد را رآوی نقشی با اهمیت زنان بر حفظ، تقویت و رشد خانواده و جامعه بالنده عنوان می‌کند و می‌گوید در این دوره بیشتر کیفیت حضور زنان و کنشگری آنها ملاک انتخاب بوده است.

از ضرورت شکل‌گیری و برگزاری جشنواره فیلم حوا بگوئید؟ چه نیازی بود در میان جشنواره‌های متعدد سینمایی این جشنواره با محوریت زن و خانواده برگزار شود؟

جنس جشنواره که حوزه زنان و خانواده است، موضوعی پذیرفته شده در بین الملل است و در جاهای مختلف جهان این جشنواره تخصصی فیلم زنان را داریم اما اینکه چرا این موضوع برای ما خیلی مهم شد، از دغدغه چندین ساله ما نشأت می‌گیرد. ما سال‌هاست که در حوزه زن و خانواده فعالیت می‌کنیم. بنیاد بین‌المللی گورنرشداد دغدغه حوزه زن و خانواده را دارد و مهمترین ابزار و بستری که می‌تواند این محتوا را به بهترین نحو بازتابی کند، سینماست. تمامی تلاش‌های سیاست‌گذاری جشنواره فیلم حوا این بوده که از این ابزار به بهترین نحو استفاده کنند. با همکاری و هماهنگی سازمان‌ها و مؤسسات رسانه‌ای سطح کشور این مهم محقق شده و به واسطه برگزاری جشنواره از خرداد ماه سال جاری در سطح کشور جریان رسانه‌ای شکل گرفته که بار دیگر زن و خانواده رادر کانون معتقد قرار داده است و امیدواریم به تبع آن شاهد اتفاقات بهتر و مبارکی در تولیدات سال‌های آینده باشیم.

کاوه صباغ‌زاده در گفت‌وگو با «ایران»:

اقتباس به تصویر زن و خانواده در سینمای ایران کمک می‌کند

فرهنگی

سپیده شریعت رضوی روزنامه‌نگار

«رمانتیسیم عماد و طوبا» عنوان اثری به کارگردانی و نویسندگی کاوه صباغ‌زاده و تهیه‌کنندگی مهدی صباغ‌زاده است که در نخستین دوره جشنواره حوا حضور دارد. این اثر که در جشنواره فجر ۳۹ حضور داشت و در دو زمینه نامزد دریافت سیمرغ بلورین شد به واکاوی رابطه عاشقانه میان یک زوج جوان می‌پردازد؛ با شور، هیجان و فانتزی بیشتر. فیلم «رمانتیسیم عماد و طوبا» که با الهام از کتاب‌های آلن دو باتن نوشته شده، رابطه میان زوج قسه را از این منظر بررسی می‌کند که صرف عشق به‌عنوان یک احساس کافی نیست و رابطه همچون هر موجود زنده‌ای نیاز به جان و مراقبت دارد و باید این را موحت. حضور این اثر در جشنواره حوا بهانه‌ای شد تا گفت‌وگویی با کاوه صباغ‌زاده کارگردان درباره اهمیت نمایش درست تصویر زن و خانواده در سینما داشته باشیم. کاوه صباغ‌زاده معتقد است یک کتاب مخاطبان خود را دارد و فیلمساز می‌تواند بر اساس بازخورد مخاطب نسبت به کتاب درباره اقتباس از آن برای تولید یک اثر هنری فکر کند. این اتفاق قطعاً به نمایش درست تصویر زن و خانواده کمک می‌کند و می‌تواند مؤثر باشد.

دلیل ارسال «رمانتیسیم عماد و طوبا» به جشنواره حوا چه بود؟ از این بابت که نخستین سال برگزاری این رویداد است و بسیاری از کارگردانان این ریسک را نمی‌کنند.

در ابتدا دلسوزانه می‌گویم که این جشنواره متأسفانه تبلیغات کمی دارد و لازم است به این مسئله توجه شود تا فیلمسازان بیشتری از آن مطلع شوند. من حضور در این جشنواره را ریسک نمی‌دانم چرا که اکثر در زمان مناسبی اکران نشد یعنی وقتی روی پرده رفت که سینماها تازه بعد از پایان همه‌گیری کرونا باز شده بودند اما مردم جرأت سینما رفتن نداشتند. این اتفاقات باعث شد فیلم فروش پایین و مخاطب

نداشتیم. تنها محدودیت جشنواره فرصت زمانی تعریف شده برای پرکردن فرم تقاضای حضور آثار بود. برخی از دوستان که دیر در جریان برگزاری جشنواره قرار گرفتند بعد از موعد ثبت‌نام تقاضای حضور داشتند که به لحاظ قانونی این امکان وجود نداشت و نتوانستیم آثارشان را در جشنواره داشته باشیم. ضمن اینکه از حدود هفت فیلم سینمایی در این جشنواره رونمایی خواهد شد که این اتفاق هم از استقبال و اعتماد اهالی سینما نسبت به این جشنواره نشان دارد.

ملاک و معیار انتخاب برخی آثار مانند «هوک» و «کاپیتان» که کاراکتر زن غایب است و چندان حضور مؤثری ندارد، چیست؟

قطعاً در این دو اثر زن غایب نداریم. زن داریم اما به فراخور روایت فیلم جنس کنشگری آنها متفاوت است. با توجه به اینکه ما در این مرحله از جشنواره و در واقع نخستین دوره برگزاری جشنواره به آثار موجود پرداختیم، مضمون و نقش درست زن در آثار مهم بود و در اولویت قرار داشت و خیلی به کمیت حضور زنان در فیلم توجه نداشتیم. بیشتر

آیا جشنواره قرار است پایلی کامل از تصویر زنان در سینمای ایران باشد یا بخش‌های گزینش شده از یک تصویر؟

قطعاً پایلی کامل از تصویر زنان نیست به خاطر اینکه جشنواره امسال رصد تولیدات موجود است و در واقع تولیداتی که جمع‌آوری شده، با توجه به ریاست و ذهنیت فیلمساز است. در سال‌های آینده با تداوم جشنواره تلاش خواهیم کرد با رویکرد کامل به موضوع زن و خانواده و برداریم. آن زمان می‌توانیم بگوییم جشنواره‌ای داریم که تلاش می‌کند تصویر جامع و نسبتاً کاملی از زن و خانواده در سینما نمایش دهد.

مهدی وزیران کارگردان فیلم «حوا»

در این گفت‌وگو با «ایران» مطرح کرد:

شاید بتوان گفت در دهه ۶۰ فیلم‌های خانوادگی بیشتری جوان ساخته شده است و تصویر زن و خانواده در آن پررنگ است.

رویکرد اصلی جشنواره حوا حمایت از خانواده و لزوم شناساندن تصویر زن است. ما چقدر در سینمای ایران به این دو رکن توجه کرده‌ایم؟ در سینمای ایران به خانواده و زن به قدر نسبتاً خوبی پرداخته شده اما کم است. به نمونه‌های زیادی که کاراکترهای اصلی، تأثیرگذار و قهرمان آن زن باشد، می‌توان اشاره کرد و کم نبوده است. در حقیقت تعداد فیلم‌هایی که زن حضور پررنگی داشته است، کم نبوده اما به نظر من کمتر به خانواده بها

آیا تصویر زن و خانواده تاکنون در سینما درست به نمایش گذشته شده است؟ چقدر با تصویر درست فاصله داریم؟

من معتقدم برای نمایش تصویر زن و خانواده در سینمای ایران کم گذاشته نشده است اما اینکه چه قدر با تصویر درست فاصله داریم باید بگویم زیاد است. ناگفته نماند که ما نمی‌توانیم انواع زندگی و خانواده را به نمایش بگذاریم و به همین دلیل مجبوریم نگاهمان را محدود به قشر خاصی کنیم. از سالی دیگر ذکر این نکته خالی از لطف نیست که تنوع خانواده‌هایی که تاکنون به آنها در آثار هنری پرداخته شده، کم است و باید برای آن فکری کرد.

آیا برای نمایش درست تصویر زن و خانواده می‌توان از سینمای جهان الگوبرداری کرد؟

اساساً جشنواره بین‌المللی فیلم حوا در نخستین دوره‌اش تمرکز کمتری بر موضوع دینی و ملی داشته و بیشتر رویکرد فطری به موضوع زن و خانواده را دنبال کرده است. همان‌طور که از نام این جشنواره مشخص است بحث بین‌الادبانی آن کاملاً پررنگ است. دغدغه ما این است که بحث قداست زن و خانواده، امری فطری و مورد پذیرش بین تمامی مردم جهان است و وقتی یک جشنواره به صورت بین‌المللی برگزار می‌شود، باید موضوع را در اندازه بین‌المللی آن رصد کرد.

زنان دفاع مقدس سهمی از آثار به نمایش درآمده در جشنواره امسال ندارند، دلیل این غیبت چیست؟

یکی از رویکردها و سیاست‌هایی که در سال‌های آینده درباره این جشنواره پیگیری خواهیم کرد نقش پررنگ زنان در هشت سال دفاع مقدس خواهد بود و این زنان را در بستر خانواده می‌بینیم؛ زنانی که وقتی در حوزه دفاع مقدس فعالیت می‌کنند کنشگری و نقش آنها در نهاد خانواده فراموش نمی‌شود. در سال‌های اخیر چنین موضوعی کمتر در سینما بازتابی شده و ما هم از بازخورد تولیدات سال‌های اخیر در جشنواره استفاده کرده‌ایم.

جشنواره در دوره‌های بعد هم قرار است مروری بر آثار باشد یا سیاست‌گذاری‌های جشنواره بر این است که فیلم‌های مناسب اهداف جشنواره هم تولید و از آنها در این جشنواره رونمایی کند؟

همان‌طور که در سؤالات قبلی گفتیم، رویکرد جشنواره تولید و حمایت از تولیدات زن و خانواده

در این گفت‌وگو با «ایران» مطرح کرد:

شاید بتوان گفت در دهه ۶۰ فیلم‌های خانوادگی بیشتری جوان ساخته شده است و تصویر زن و خانواده در آن پررنگ است.

آیا تصویر زن و خانواده تاکنون در سینما درست به نمایش گذشته شده است؟ چقدر با تصویر درست فاصله داریم؟

من معتقدم برای نمایش تصویر زن و خانواده در سینمای ایران کم گذاشته نشده است اما اینکه چه قدر با تصویر درست فاصله داریم باید بگویم زیاد است. ناگفته نماند که ما نمی‌توانیم انواع زندگی و خانواده را به نمایش بگذاریم و به همین دلیل مجبوریم نگاهمان را محدود به قشر خاصی کنیم. از سالی دیگر ذکر این نکته خالی از لطف نیست که تنوع خانواده‌هایی که تاکنون به آنها در آثار هنری پرداخته شده، کم است و باید برای آن فکری کرد.

آیا برای نمایش درست تصویر زن و خانواده می‌توان از سینمای جهان الگوبرداری کرد؟

یادداشت یک

محمدحسان مفیدی‌کیا

منتقد

به بهانه نمایش مستند «هیچ کس منتظر نیست» در اولین جشنواره فیلم «حوا»

یک موسیقی شاد با طعم گس دود

محسن اسلام‌زاده را پیشتر و بیشتر با فیلم‌هایی در حوزه مقاومت می‌شناسیم، اما این یک قصه جدید است، روایتی نو از روزهای خاکستری مردمی که گویی جامعه می‌خواهد ندیده‌شان بگیرد. دوربین

مستندساز در یک گوشه دور افتاده از شهر سراغشان رفته، سراغ کسانی که روز و شب‌شان را برای کمک به خود و مسافران هم‌عصه‌شان گذاشته‌اند.

مرکز نگهداری زنان کارتن خواب، میهمانخانه بانوان و مادرانی است که از جور روزگار، طعم گس دود را چشیده و دچار نحسی آفیون شده‌اند و میزبان سپیده علیزاده است؛ زنی خودساخته و مثال‌زدنی که از خود و خانواده‌اش و وقت داشته‌هایش گذشته تا بلکه کاری از پیش ببرد و از درد زنان خسته بگاهد. او هر جا که خاکستری‌های شهر پررنگ‌تر است، حاضر می‌شود و هرطور که بلد است، با یک سفره ساده، با یک موسیقی شاد یا حتی یک بسته سیگار، آدم‌هایی که خودشان را هم فراموش کرده‌اند، حتی شده برای لحظه‌ای از عمق سیاهی بیرون می‌کشد تا نفسی تازه کنند.

یک شخصیت دراماتیک که به طور موزی در مستند داستانش پیش می‌رود، مونا است، زنی که قبلاً معتاد از پیش‌بازار بوده اما پس از ترک، خود مدکار شده ولی با این حال هنوز از سوزی خانواده‌اش پذیرفته نمی‌شود و سال‌هاست نتوانسته فرزندان‌اش را ببیند. این خط داستانی و آخر کار مونا یکی از نقاط عطف و نگهدارنده مخاطب پای دیدن اثر است.

اسلام‌زاده که خود تهیه‌کننده این مستند نیز هست، توانسته در جشنواره‌های معتبری مثل سینما حقیقت نظر داوران را به خود جلب کند و در رویدادهای خارجی نیز این موفقیت را تکرار کرده است. مسأله قابل توجه برای دیگر مستندسازان این است که بدانند، می‌شود از موضوعی تا به این حد درناک و تلخ هم فیلم سیاه ساخت و از لایه‌لای این همه درد و رنج باقره‌های امید را نشان داد و با این حال رویداد بین‌المللی نیز داشت. این کاری است که «هیچ‌کس منتظر نیست» از عهده انجام آن برآمده است، مستندی که این روزها به جشنواره بین‌المللی فیلم حوا راه یافته است.

یادداشت ۲

علی رحیمی

کارگردان

به بهانه نمایش فیلم کوتاه «باشه برای فردا» در جشنواره فیلم «حوا»

حس مشترک اکثر زنان شاغل

«باشه برای فردا» حس مشترک اکثر زنان شاغل است؛ زبانی که سال‌ها تلاش کرده‌اند، درس یاد بگیرند، دانشگاه رفته‌اند و صاحب موقعیت اجتماعی مناسبی شده‌اند. کسانی که آرزوهای بزرگی برای آینده در سر داشتند اما به ناگاه با موقعیتی مواجه می‌شوند که به گمانشان، نقطه پایانی بر آرزوهای آنهاست. بعضی تصمیم می‌گیرند صورت مسأله را پاک کنند و بعضی نیز با این اتفاق کنار می‌آیند و آن را تبدیل به بخشی از موفقیت‌های خود می‌کنند و حس بی‌ظنیر مادر شدن را از دست نمی‌دهند.

سینما ابزاری است برای انتقال حس، فارغ از اینکه من در قامت یک فیلمساز چقدر توانایی انتقال این حس به مخاطب را داشتم، هدمم از ساخت این اثر نمایش زنان بسیار موفقی است که علاوه بر اینکه همسر و مادر خوبی برای خانواده‌شان می‌توانند باشند، نقش شهروندی بسیار فعال و تأثیرگذار در جامعه را نیز به خوبی بازی می‌کنند. تصویری که بدنه سینمای ما در سال‌های اخیر به نمایش نگذاشته است و شاید هم گاه به گاه در صدر تخریب آن برآمده است. ما در سالیان نه چندان دور، فیلم‌های خوبی هم با محوریت زن و خانواده داشتیم و به اعتقاد من اگر فیلمی خواهد یک خانواده ایرانی موفق را به تصویر بکشد قطعاً شخصیت اصلی آن، زن است. این زن است که ستون اصلی خانواده را شکل می‌دهد، تأثیر می‌گذارد و دربارۀ اقتباس از آن برای تولید یک اثر هنری فکر کند. این اتفاق شدنی است و قطعاً می‌تواند مؤثر ایران حس می‌شود.